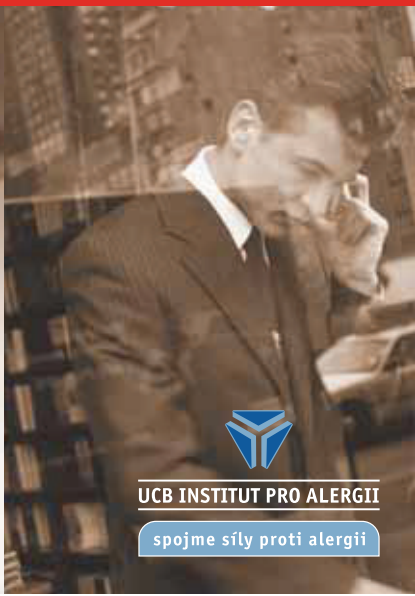

**ALERGIKEM:
být či nebýt?**

RÝMA

UCB INSTITUT PRO ALERGIÍ

spojme síly proti alergii

RÝMA : Prosté nachlazení?

Obsah

Rýma - prosté nachlazení? **str.2**

Kdy mám mít podezření, že trpím alergickou rýmou? **str.5**

Může mi pomoci lékař? **str.6**

Je možné se vyhnout alergenům? **str.7**

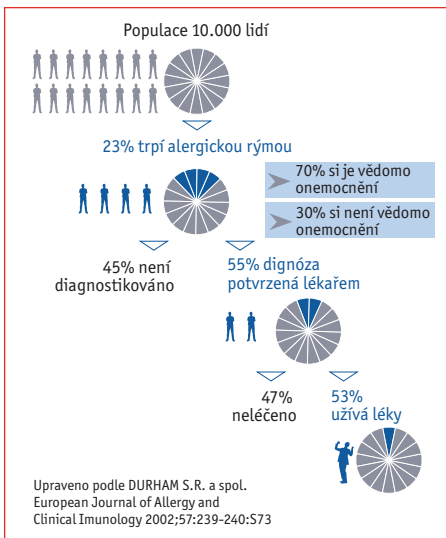
Budu muset užívat léky? **str.9**

Není přehnané léčit takové banální onemocnění? **str.11**

Pojem „rýma“ je označením pro „zánět nosu“.

Tento stav je charakterizován kýcháním, sekrecí z nosu a/nebo ucpaným nosem. Často je rýma provázena i zánětem spojivky (svědění, slze-

ním a překrvením očí). Bývá i pocit dráždění v krku.

*Počet lidí
s alergickou
rýmou se za 25 let
ztrojnásobil*

Mnoho lidí si při opakované rýmě myslí, že jsou prostě opět nachlazení a berou to jako součást života. Nepříjemné obtíže, které jsme uvedli, bychom neměli nikdy podceňovat, i když se zdají zanedbatelné. Mohou být prvním signálem alergického onemocnění a je třeba je léčit. Alergie je ve skutečnosti stále častější a alergická rýma patří k nejčastějším alergickým onemocněním.

Téměř v každé průmyslově rozvinuté společnosti se počet osob, trpících alergickou rýmou za posledních třicet let dramaticky zvýšil a stále zvyšuje. Dnes trpí v západní populaci alergickou rýmou 23% lidí a 30% z nich si toho nejsou ani vědomi. 45% lidí považuje tyto alergické projevy za neškodné, nenavštíví lékaře a nejsou proto ani diagnostikováni. Polovina ostatních není vůbec léčena.

RÝMA: Prosté nachlazení?

Alergická rýma zůstává nedostatečně diagnostikovaným a nedostatečně léčeným onemocněním.

Patříte k lidem, kteří o své alergii nevědí? Myslíte, že máte pravdu, když se domníváte, že žádnou léčbu nepotřebujete?

Hojná rýma, -“z nosu teče jako z vodovodu“- kýchání, slzotok .... to jsou příznaky, které považujete jen za banální nachlazení nebo za virózu.

Zarudlé a slzíci oči až s palčivou bolestí považujete za infekční zánět spojivek. Vaše podezření může být oprávněné, ale stejné příznaky může vyvolat nepoznaná alergie, která se zhoršuje, není-li léčena.

Jak poznám, že bych mohl mít alergickou rýmu?

- 1.** Vyskytuje se ve Vaší rodině - u otce, matky, sourozenců, dětí - alergické onemocnění? Jestli někdo z nich má ekzém, kopřivku, alergii na některou potravinu, pylovou rýmu, alergii na zvířata, roztoče, je pravděpodobné, že jste i Vy zdědil/a sklon k alergii. Je známo, že riziko vzniku alergie u dítěte z nealergické rodiny je 5-15%. Při výskytu alergie u jednoho z rodičů stoupá riziko na 50% a jestliže jsou alergičtí oba rodiče, zvyšuje se až k 90%.
- 2.** Slyšeli jste nebo víte něco o dlouhodobých zažívacích nebo kožních obtížích v prvních letech Vašeho života? Říkali Vám, že máte alergii na kravské mléko nebo na vejce?
- 3.** Objevují se u Vás příznaky náhlého kýchání nebo naopak ucpaného nosu vždy, když navštívíte přátele, kteří mají kočku? Trpíte „nachlazením“ častěji v létě než v zimě? Jste odsouzeni k tomu, že opakovaně v době školního zkouškového období jste „usmrkaní“, teče Vám z nosu, slzí Vám oči? Spí se Vám špatně, protože nemůžete dýchat nosem, máte jej ucpaný?

Poznáváte se v těchto situacích? Je možné, že máte alergickou rýmu, aniž byste to věděli.

Poradte se se svým lékařem. On je jediný, kdo Vám může diagnózu potvrdit.

Může mi pomoci lékař?

Lékař ví, že nos je Vaším klimatizačním zařízením. Nos filtruje vdechovaný vzduch, ohřívá a zvlhčuje až 10 000 litrů vzduchu za den. Nos je specializovaným zařízením, které trvale čistí vzduch od všech částecek větších než 10 μ . Pylová zrna, domácí prach, spóry plísní nebo zvířecí chlupy se usazují na nosní sliznici.

Každá z těchto částecek se může u alergika projevit jako alergen (může vyvolávat alergii).

Příznaky rýmy jsou spouštěny přímým kontaktem nosní sliz-

nice se specificky účinným alergenem. Větší množství alergenu v ovzduší, stejně jako dlouho trvající kontakt, vyvolává těžké příznaky. Opakovaný kontakt s alergeny zvyšuje citlivost nosní sliznice. Proto je zásadním pravidlem vyhýbat se déletrvajícímu kontaktu s větším množstvím alergenů.

Prvním úkolem Vašeho lékaře bude určit specifický alergen, který provokuje a spouští Vaši alergii. Nebojte se. Určení alergenu spočívá v jednoduchém krevním vyšetření a/nebo v provedení kožních testů. Vyšetření nezabírá mnoho času, nezatežuje pacienta a není bolestivé.

Poté co byly zjištěny alergeny, které vyvolávají Vaše potíže, požádejte svého lékaře o praktické rady jak omezit Váš kontakt s těmito alergeny. Omezením kontaktu s alergeny můžete významně snížit své příznaky.

Je možné se alergenům vyhnout?

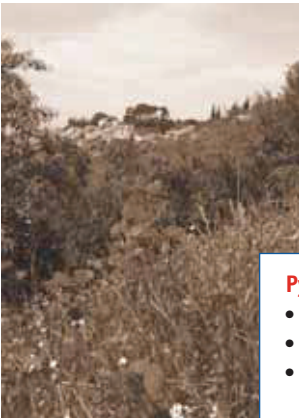
Pyly

jsou mikroskopické samčí buňky kvetoucích rostlin. Každý druh pylu je v ovzduší ve velkém množství v určité roční době. Tíže očních a nosních příznaků odpovídá tomuto množství, které je největší za slunných, suchých ale větrných dnů.

V nejteplejším čase dne stoupají pylová zrna až do výše 500 metrů a mohou být v této výšce přenášena podle síly větru až na vzdálenost mnoha kilometrů. Když je koncentrace pylů v ovzduší nejvyšší, neměli byste se příliš zdržovat venku.

Hlavním bytovým alergenem jsou roztoči domácího prachu. Venkovním alergenem jsou pylы stromů, trav a bylin.

Pylová alergie - několik základních rad

- Nejezděte v autě s otevřenými okénky
- Nenechávejte šaty sušit či větrat venku
- Při vrcholech pylů v ovzduší zůstávejte raději, pokud je to možné, v interiéru
- Pro dovolenou vybírejte místo u moře nebo v horách

Je možné se alergenům vyhnout?

Roztoči

žijí v matracích, kobercích a v čalouněném nábytku, kde se jim daří dobře. Jsou zde chráněni před zimou, suchem

a světlem. Jsou dva typy alergické rýmy: **občasná a přetrvávající**. U rýmy občasně (intermitentní) trvají její příznaky nejvýše čtyři týdny: v tomto případě vyvolávají příznaky nejčastěji pyly a výtrusy plísni. **Příznaky rýmy, které trvají déle než čtyři týdny nebo dokonce přetrvávají po celý rok, jsou projevem přetrvávající (perzistující) rýmy.** Její příčinou jsou většinou roztoči domácího prachu nebo alergeny zvířat. V oblastech, kde je dlouhá pylová sezóna, mohou perzistující rýmu vyvolávat i pyly.

Alergie na roztoče - několik základních rad

- Vytvořte v ložnici „bezprašné“ prostředí (podobné nemocničnímu)
- Udržujte v ložnici chladno a sucho
- Nezastýlejte postel hned, jak vstanete, vyvětrejte ji

a světlem. Pro jejich množení je důležitá přítomnost lidí a zvířat; živí se totiž šupinkami kůže a kožním odpadem. Největší a nejdelší kontakt člověka s roztoči je v lůžku při spaní. Proto většina rad k omezení či odstranění roztočů se týká lůžek a prostředí ložnic.

Dokud obtíže trvají, měli byste se alerge-

Budu muset užívat léky?

Alergenům se vždy vyhnout úplně nemůžeme. Množství pylů je nízké například v přímořské oblasti, ale všichni alergici tam žít nemohou. Roztoči se nevyskytují v horách ve výškách nad 1800m, ale ani to není pro pacienty s alergií na roztoče praktickým řešením. Vyhýbat se přímému kontaktu s kočkami či psy nemusí být také vždy účinné, protože lidé, kteří mají zvířata nebo s nimi byli v kontaktu, přenášejí zvířecí alergeny na svém oblečení. Alergeny psů i koček lze proto najít ve školách a veřejných prostorech, kde zvířata nikdy nebyla. Donesou je tam na svých šatech ti, kteří mají zvířata doma.

V běžném životě se tedy nemůžeme alergenům úplně beze zbytku a trvale vyhnout. Bude pravděpodobně třeba, abyste užíval/a léky.

Budu muset užívat léky?

Alergické onemocnění se vyvíjí a může se zhoršovat: kontakt s alergenem vyvolává v nose zánět. Ten vede ke zhoršení příznaků. Další kontakty s alergenem prohlubují zánět a následně opět zvětšují příznaky. Dnes je zánět považován za rozhodující děj pro vývoj alergického onemocnění a jeho přehlížení nevyhnutelně vede k progresi onemocnění. Alergická rýma může vést k ještě těžšímu stavu, jakým je astma. Proto je třeba přijmout komplexní léčebnou strategii alergické rýmy, která bude zaměřena na „minimální perzistující zánět“ v nose i na příznaky. Z tohoto hlediska prokazují první výzkumná data, že kontinuální (užívá-

ní léku každý den) léčba je lepší než léčení podle potřeby (tj. jen když máte příznaky).

V současnosti existují účinné a bezpečné léčebné postupy, které dosahují kontroly nad příznaky i nad zánětem nosní sliznice. Mezinárodní doporučení navrhuji začínat léčbu skupinou antihistaminik. Průzkumy ukazují, že většina pacientů dává přednost novým antihistaminikům, která jsou účinnější a nemají sedativní účinek. Podle tíže nemoci je doporučována stupňovitá léčba alergické rýmy s využitím místně podávaných kortikosteroidů, imunoterapie a některých dalších léků.

Potřebuje tak běžné onemocnění tak zásadní léčbu?

Zapamatujte si

Noční příznaky přerušují spánek a narušují schopnost soustředění u dítěte i příští den. Může se to projevit větší dráždivostí a problémy chování. To vše se může promítnout i do školního prospěchu zejména, když pylová sezóna spadá do období zkoušek.

Stejně tak je postižen dospělý, když má ve dne pracovat s **příznaky silné rýmy** a v noci ho probouzí **ucpaný nos**. Těžko se

pak připravuje na důležitá jednání. Špatně se soustřeďuje a může se dopustit chyb, které by normálně neudělal.

Četné studie a průzkumy, založené na hodnocení kvality života a ne jen na příznacích, nedávno jasně ukázaly, že alergická rýma může velmi nepříznivě ovlivňovat kvalitu života. Týká se to zvláště perzistující alergické rýmy, která zasahuje do života pacientů stejně nebo dokonce i více než lehké nebo středně těžké astma.

Tak alergická rýma může ze života udělat peklo. Správně vedená léčba farmaky je proto žádoucí.

Příznaky rýmy se mohou zdát malé, ale nikdy by se neměly podceňovat.

UCB institut pro alergii

Je nezávislou a neziskovou divizí společnosti UCB, působící v Evropě. Byl založen v roce 1987 s cílem bojovat proti alergii.

Jako odpověď na epidemické šíření alergie si UCB institut pro alergii klade za cíl soustředit pozornost veřejnosti, autorit, pacientů i zdravotnických profesionálů na alergii jako na závažný zdravotní problém.

Pod vedením vědeckého poradního sboru, tvořeného významnými evropskými odborníky v oblasti alergie inicioval UCB institut pro alergii řadu akcí s cílem informovat a edukovat o alergii, zlepšit prevenci, podporovat výzkum, analyzovat současnou situaci a definovat klíčové aktivity pro další období. UCB institut pro alergii podporuje spolupráci mezi organizacemi, zabývajícími se alergií. UCB institut pro alergii je aktivní v celé Evropě prostřednictvím 19 národních sekcí a působí také v Jihoafrické republice.

Webová stránka Institutu (<http://www.theucbinstituteofallergy.com>) a centrální členská knihovna poskytuje členům recentní informace a publikace o alergii. Pro laickou veřejnost a školy připravil UCB institut pro alergii videopořady (např. Alergie a sport, Volba povolání atd), výchovné hry a další informační materiál. UCB institut pro alergii organizuje vědecká setkání, sympózia a konference, panelové diskuse a poskytuje granty pro mladé vědce.

UCB institut pro alergii chce přispět k předcházení předpovědi některých epidemiologů: „V průběhu 30 let mohou být všichni alergiky... Pokud nezačneme ihned konat !“

**UCB institut pro alergii děkuje
za aktivní spolupráci:**

**prof. C. Bachertovi z kliniky ORL
Univerzitní nemocnice v Ghentu, Belgie**

**prof. P. Van Cauwenbergovi z kliniky
ORL Univerzitní nemocnice v Ghentu,
Belgie**

**Dr. E. Valovírtovi, minulému
prezidentovi EFA (Evropská federace
asociací pacientů s alergiemi
a nemocemi dýchacích cest)**

UCB s.r.o.

Palác Karlín

Thámová 11-13, 186 00 Praha 8

Tel: 00420 221 773 411

Fax: 00420 224 829 152

e-mail: info.prague@ucb-group.com

<http://www.alergie.cz>

UCB INSTITUT PRO ALERGIÍ

spojme síly proti alergii